

Informačná stratégia a tvorba elektronických zdrojov v dizajne

Anna Faklová

Slovenské centrum dizajnu, Jakubovo nám. 12, Bratislava

faklova@scd.sk

Inforum 2006: 12. konferencie o profesionálnych informačných zdrojoch
Praha, 23. - 25.5. 2006

Abstrakt. Príspevok popisuje informačnú stratégiu v organizácii pre oblasť kultúry - dizajn a prináša pohľad na tvorbu informačných zdrojov v tejto oblasti.

Slovenské centrum dizajnu je jedinou celoslovenskou odbornou organizáciou zameranou na dizajn s pätnásťročnou tradíciou, skúsenosťami a bohatými zahraničnými kontaktmi. Význam činnosti SCD narastá vzhľadom na to, že fenomén dizajnu je čoraz viac oceňovaný ako kultúrny a ekonomický fenomén. Z hľadiska ekonomického pohľadu je dizajn nositeľom najvyššej pridanej hodnoty, a teda jeho rozvoj je podstatný v súvislosti s budovaním konkurencieschopnosti na celoeurópskom trhu.

Dizajn je nositeľom kultúrnej identity, čo v súčasnom spojenom európskom priestore zohráva dôležitú úlohu pre identifikáciu jednotlivých kultúr členských krajín. Sféra dizajnu predstavuje v súčasnosti priestor intenzívneho záujmu o spoluprácu, kultúrnu výmenu, vzájomné spoznávanie.

So vstupom do EÚ sa rozširujú možnosti na spoluprácu v oblasti dizajnu, prezentácie kultúry a uplatňovania našich špecifik v európskom kontexte. Vytvorenie veľkého celoeurópskeho konkurenčného priestoru nielen pre ekonomiku, ale aj pre kultúru prináša nové podnety pre odborné aktivity SCD. Vzhľadom na tieto zmeny, predpokladáme rozšírenie činností SCD a využitie možností, ktoré členstvo v EÚ prináša pre SR.

V roku 2004 nastúpilo do organizácie nové vedenie a noví zamestnanci. Prvou výzvou bolo predložiť na Ministerstvo kultúry SR projekt informačného systému pre dizajn v zmysle štandardov pre štátny informačný systém.

Vedenie považovalo úlohu za kľúčovú a stanovilo si vytvoriť informačnú stratégiu, audit informačných produktov a systémov a nastoliť stratégie pre nastávajúce obdobie, vrátane projektu pre systém dizajnu. Na základe externej spolupráce zvolili konzultanta pre vypracovanie informačnej stratégie. Spolupráca spočívala v popise úloh oddelení doteraz a v budúcnosti, mapovali sa komunikačné kanály, zdroje a možnosti, výstupy a informačné potreby zamestnancov. Na pravidelných stretnutiach vedenia, zamestnancov a konzultanta sa snažili odpovedať na otázky kde sme, kam kráčame a čo chceme dosiahnuť. Po základnom oboznámení s jestvujúcimi materiálmi a dokumentami sa spustil informačný audit.

Informačný audit obsahoval tieto otázky:

- Ktoré systémy poskytujú informácie
- Sú dostupné informačné zdroje optimálne využívané
- Je komunikácia medzi pracovníkmi optimálna
- Je firemná kultúra – smerom dnu i na verejnosť v súlade s firemnou identitou
- Je internetová stránka optimálna

Pracovníkom bolo vysvetlené čo je informačný audit a že ide o :

→ nástroj znalostného informačného manažmentu, ktorý objektívne odpovedá na konkrétne jasne sformulované otázky (ľudia, zdroje, služby) za účelom optimalizácie na splnenie cieľov, poslania a vízie organizácie

→ podporí efektívne využívanie informácií, napomáha účinnej komunikácii informačných subjektov mimo organizácie, uľahčuje zdieľanie informácií

→ prispieva k jednotnému vnímaniu hodnôt, kultúry a identity organizácie

Informačný audit je aktivita úzko spojená so znalostným, respektíve informačným manažmentom.

- Generátor inovatívneho prostredia
- Garant prenosu znalostí a skúseností z minulosti do budúcnosti
- Nástroj ďalšieho vzdelávania a učenia sa
- Rozširovanie znalostnej databázy organizácie

Cieľom informačného auditu je efektívna správa informačného systému a komunikačnej stratégie. Z informačného auditu vychádza informačná politika – stratégia, ktorá zahŕňa

- Analýzu organizácie
- Analýzu informačných zdrojov

Analýzy majú interný charakter a sú podkladom pre manažment k úprave a optimalizácii stratégie.

Firemná identita vystupuje ako súlad firmy a informačnej stratégie. Stratégia organizácie a informačná stratégia.

Identita je obraz organizácie, ktorý organizácia prijíma ako vlastný a imidž organizácie ako obraz, ktorý smeruje navonok. Základné prvky identifikácie sú : vízia, poslanie, hodnoty organizácie, tvorba firemnej stratégie a informačnej stratégie. Súčasťou informačnej stratégie je komunikačná stratégia a informačný systém organizácie, ktorý chápeme, ako nástroj informačnej stratégie. Komunikačná stratégia ako súčasť informačnej stratégie zahŕňa vnútornú a vonkajšiu komunikáciu a je prepojená so správou vnútorného informačného systému a komunikáciou prostredníctvom internetu. V poslednej fáze nadväzuje firemný dizajn a grafický manuál ako jeho súčasť.

Čo je úlohou stratéga ?

Doménou stratéga je informačná stratégia. Začína ju systémovou integráciou – analýzou dlhodobých vízií, koncepcií a stratégií. Rozvoj informačného systému musí byť dlhodobý a strategicky riadený. Zameriava sa na to prečo a s akými cieľmi a potrebami do informačných a komunikačných technológií investovať. Hľadá jeho cieľ a snaží sa to prerobiť do merateľných cieľov.

Primárne ide o zabezpečenie „správnych vecí“ a potom „správne veci robiť správne“.

Vychádza zo zásady, že nemá cenu dokonale robiť nesprávne veci. Merítkom efektivity projektov a aktivít je podpora firemnej stratégie.

Najobvyklejšou cestou ako stanoviť „správne veci“ je pre stratéga vytvorenie informačnej stratégie, v ktorej hľadá väzby na ostatné strategické aktivity organizácie a spôsob ich podpory informačnými technológiami. Ak neexistuje informačná stratégia, alebo nie je jasné nakoľko je konzistentná s firemnou stratégiou, je to pre stratéga vážny signál, že strategické ciele v oblasti informatiky sú nejasné.

Kľúčovým prvkom informačnej stratégie je pre stratéga plán prechodu zo súčasného do budúceho vytýčeného stavu. Plán prechodu je realizovaný formou projektu s definovaným rámcom t.j cenou, časom, špeciálnymi požiadavkami na projekt a cieľom projektu.

Informačná stratégia obsahuje okrem popisu súčasného a budúceho stavu tiež plán prechodu ako súpis krokov rozvoja informatiky organizácie zasadený do rámca životného cyklu.

Informačnú stratégiu je nutné aktualizovať, tak aby reagovala na zmeny, na vývoj vo vnútri organizácie a vývoj prostredia okolo nej.

Úlohou dokumentu informačnej stratégie je:

1. formulovať vízie, ciele a hodnoty požadovaného stavu informačného systému
2. určiť cestu realizácie
3. riadiť prechod zo súčasného do cieľového stavu, tak aby bola zachovaná podstatná funkcia informačného systému a jeho integrita

Dokument má tieto časti:

1. Zdroje, ciele a východiská – zahŕňa všetky informácie potrebné pre riešenie informačnej stratégie
2. Popis súčasného stavu. Obsahuje trendy vo vývoji informačných technológií a popis súčasného stavu informačného systému organizácie
3. Návrh cieľového informačného systému. Popisy, vízie, štandardy cieľového IS, princípy architektúry, pracovné, etické a sociálne aspekty cieľového IS
4. Postup dosiahnutia cieľového stavu. Popisuje princípy riadenia, vývoja, zadávania jednotlivých projektov, stanovuje harmonogram a obsahuje aj ekonomický rozpočet

Súčasťou informačnej stratégie je projekt štátneho informačného systému pod názvom IS DIZAJN. Slovenské centrum dizajnu prijalo interné odporúčanie pre odbornú správu informačných objektov SCD, ktoré obsahuje odbornú správu informačných objektov, odbornú správu informácií, odbornú správu dokumentov a produktov a formuláre pre spracovanie informácií a dokumentov v IS.

IS DIZAJN – prečo ?

- Vytvoriť systém pre dizajnérov a o dizajnéroch a ich tvorbe
- Realizovať integrovaný informačný systém(knižnica, archív, dokumentácia)
- Spracovať fondy do elektronickej podoby
- Efektívne poskytovať služby používateľom
- Sprístupniť verejné informácie prostredníctvom internetu
- Prepojiť komunikačné toky v rámci organizácie

IS DIZAJN - výhody

- Integrovaný systém
- Objektová databáza
- Medzinárodné štandardy
- Popis dokumentov rôznych typov v homogénnom prostredí
- Jednotné vyhľadávanie
- Výstupy

IS DIZAJN – nevýhody, úskalia

- Financie
- Ľudia
- Štandardy

■ Iný štýl práce – motivácia, projektový manažment, ovládanie softvéru, štandardov, ďalšie vzdelávanie, výkonnostné normy, súlad s firemnou stratégiou
Formu outsourcingu sme riešili zabezpečenie softvérového prostredia a technické zázemie IS, čo sa nám osvedčilo z hľadiska finančného, ľudských zdrojov a najmä odbornej pomoci.

Použitá literatúra:

Vaněk,Z. Cíle a postup informačního auditu. [on-line]. Praha:DCIT,11.2.2004 [cit.2005 -08-28]. Dostupné na url: http://www.dcit.cz/files/jakost/ISO_Cile_Audit.pdf

SPRIG, o.s. url: <http://www.sprig.cz>

Vymětal,Jan – Diačiková, Anna-Váchová, Miriam: Informační a znalostní management v praxi. LexisNexis CZ s.r.o., 2004,399 s. ISBN 80-86920-01-1